

ISSN:2791-9617

somuncubaba

Dergisi'nin Ekidir.

NİSAN 2026
YIL: 32 - SAYI: 306

Aile

Kırkikindi Yağmurlarıyla
Bir Nisan Günü

© Raziye SAĞLAM

Allah'ın Rahmetinden
Ümit Kesilmez

© Ayşe Gül PINAR

Toprağın Dirilişi,
Kalbin Baharı

© Gülşen CANPOLAT

Gül Devri

Bir sabah gün doğuyorken açivermiş gülümüz
Açarak çevreye misler saçivermiş gülümüz...

Goncalar el ele vermiş, uzamış gökyüzüne,
Suların aynalarından geçivermiş gülümüz

Sarı, mor, pembe, beyaz buse verir şarkılara
Süslü İstanbul'u bizden içivermiş gülümüz

Deli gönlüm konuvermiş baharın kollarına
Sanki cennette bir âlem seçivermiş gülümüz...

Şimdi gül devrine erdik, gazelin vakti Celil,
O sevincin nefesinden uçuvermiş gülümüz...

Halil GÖKKAYA

Aile

Editör'den...

Baharın Diriltici Nefesi

Bahar, kışın sükûtundan sonra yeryüzüne inen bir rahmet nefesidir. Toprağın bağrında gizlenen tohumların uyanışı, kuruyan dalların yeniden yeşermesi, aslında insana unuttuğu bir hakikati hatırlatır: Diriliş; yalnız tabiatın değil, kalbin de kaderidir. Her yıl tekrar eden bu ilahî tecelli, gaflet perdesine bürünen insana, “yeniden başlama” kapısının daima açık olduğunu fısıldar.

İslâmî nazarda bahar, sadece bir mevsim değil; kudretin, rahmetin ve yeniden yaratılışın en açık delillerinden biridir. Kur’ân-ı Kerim’de sıkça zikredilen “ölü toprağın diriltilmesi” misali, insanın da kalben dirilişine bir işarettir. Nasıl ki kurumuş bir ağaç baharla yeniden hayat buluyorsa günahların ağırlığıyla yorulmuş gönüller de tövbe ve istiğfar ile dirilebilir. Bu yönüyle bahar, her mümine sunulmuş sessiz bir davettir: Kendine dön, kalbini arındır ve Rabb’ine yönel.

Çiçeklerin açması yalnızca bir güzellik değil, aynı zamanda bir tefekkür vesilesidir. Her bir yaprak, her bir renk ilahî sanatın ince bir nakşıdır. Baharın bu zarafeti karşısında durup düşünmek, insanı şükre ve hayrete sevk eder. Çünkü bu ihtişam, kendiliğinden değil; sonsuz kudret sahibi bir Yaratıcı’nın eseridir.

Ne var ki modern hayatın koşuşturması içinde insan, baharın bu derin manasını çoğu zaman ıskalar. Oysa bahar, sadece dış dünyada değil; iç dünyamızda da yaşanmalıdır. Kalplerin katılığını yumuşatmak, kırgınlıkları onarmak, merhameti çoğaltmak ve iyiliği yaymak için eşsiz bir fırsattır. Bu mevsimde atılan her güzel adım, tıpkı toprağa düşen bir tohum gibi, ileride hayır meyveleri verecektir.

Baharın bu diriltici nefesi, aynı zamanda kulluğun tazelenmesi için bir çağrıdır. Nasıl ki yeryüzü rahmetle ihya oluyor, öyle de insan gönlü ibadetle, zikirle ve güzel ahlâkla hayat bulur. Bu mevsimde yapılan her tefekkür, her şükür ve her hayır, kul ile Rabb’i arasındaki bağı kuvvetlendirir. Öyleyse baharı yalnız gözle değil, kalple de karşılayalım; her açan çiçeği bir dua, her esen rüzgârı bir hatırlatma bilelim. Zira gerçek bahar, insanın Rabb’ine yöneldiği ve kalbinin nurlandığı andır.

Velhasıl bahar, Rabb’imizin kullarına sunduğu bir hatırlatmadır: Ölümden sonra diriliş nasıl hak ise umutsuzluktan sonra umut da o denli gerçektir. Geliniz, bu mevsimi sadece seyretmekle yetinmeyelim; onu yaşayalım, hissedeelim ve gönlümüzde de bir bahar inşa edelim. Çünkü asıl diriliş, kalpte başlayandır.

somuncubaba
Dergisi'nin Ekidir.
ISSN: 2791-9617

Aile

NİSAN 2026 / YIL: 32 – SAYI: 306
Somuncu Baba Dergisi'nin Ücretsiz Ekidir.

İmtiyaz Sahibi ve Genel Yayın Yönetmeni
Dr. Kemal DEMİR

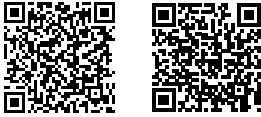
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
M. Hulüsi ERDEMİR

Yayın Editörleri
Hulüsi KESKİNTEPE
Ayhan İŞÇEN

Yayın Kurulu
Prof. Dr. Nihat ÖZTOPRAK, Prof. Dr. Ali YILMAZ
Prof. Dr. Sebahat DENİZ, Prof. Dr. Bilal KEMİKLİ
Prof. Dr. Abdullah KAHRAMAN,
Prof. Dr. Ali AKPINAR

Grafik Tasarım ve Uygulama
Es- Seyyid Osman Hulüsi Efendi Vakfı

Dergimizi, Web Sayfamız ve Mobil
Uygulamalarımız Üzerinden Okuyabilirsiniz:

Basım-Yayım-Dağıtım-Pazarlama
Çamlıca Basın Yayın Eğitim Sağlık Turizm
İnşaat San. ve Ticaret A. Ş
Zaviye Mah. Hulüsi Efendi Cad.
No: 41 44700 Darende / MALATYA
Tel: (422) 615 15 00

04

▶ Sümeyye Büşra YILDIZ

Baharın Uyanışı ve
Varatılış Mucizesi

12

▶ Nilüfer Zontul AKTAŞ

Hoş Geldin Bahar

Peygamber Efendimiz'in
İhsanı

▶ Sema KORKMAZ

08

Allah'ın Rahmetinden
Ümit Kesilmez

▶ Ayşe Gül PINAR

16

18

Emine Büşra YÜKSEL
Baharla Filizlenen Umutlar

24

Raziye SAĞLAM
Kırkikindi Yağmurlarıyla Bir
Nisan Günü

28

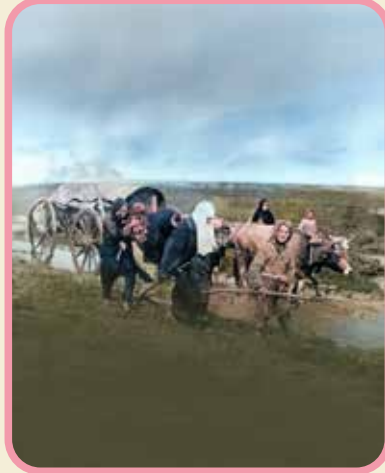
M. Emin KARABACAK
Çocukların Benlik Saygısını Yükseltmek
İçin Yatılması Gerekenler

Mutluluk Terapileri

Sait ÖZER

22

Kadın: Bir Anne ve Bir Kahraman

Bengisu HAYAT

26

Toprağın Dirilişi,
Kalbin Baharı

Gülşen CANPOLAT

30

BAHARIN UYANIŞI VE YARATILIŞ MUCİZESİ

► Sümeyye Büşra YILDIZ

“Baharın gelişi sadece doğanın değil, ruhun da ferahlığıdır: Ölü toprağın canlanmasıyla verilen sessiz ders, bize hayatın her daim yeniden başlayabileceğini ve umudun asla tükenmeyeceğini hatırlatır.”

Rabb'im; kâinatı bir ibret sahnesi olarak yaratmıştır. İnsanlar ibret alsınlar diye.

Kışın uzun ve sessiz günlerinden sonra tabiatın yeniden dirilişine sahne olan bahar mevsimi, yaratılışın en güzel tecellilerinden biridir. Soğuk toprağın altında aylarca bekleyen tohumların bir anda can bulması, ağaçların kupkuru dallarından yeşil filizlerin fışkırması ve rengârenk çiçeklerin açması, insanı derin düşüncelere sevk eden büyük bir mucizedir.

Bahar, sadece bir mevsim değişikliği değildir; aynı zamanda hayatın yeniden başlamasıdır. Toprağın bağrında gizlenen tohumlar, vakti geldiğinde adeta bir emir almış gibi kabuğunu yarar, güneşe doğru yönelir. Küçük bir tohumun içinden çıkan koca bir ağacın habercisi olan bu filiz, bize yaratılışın ne kadar mükemmel bir düzen içinde işlediğini gösterir.

Ağaçlar, baharla birlikte yeşilin en güzel tonlarına bürünür. Dallarında açan çiçekler, doğanın en zarif süsleri gibi etrafa güzellik saçar. Her biri farklı renkte, farklı kokuda ve farklı biçimde olan bu çiçekler; tesadüfün değil, ilahî bir sanatın eseridir. Bir gülün kokusu, bir lalenin zarafeti, bir papatyanın sadeliği, yaratılıştaki estetiğin ve hikmetin açık birer işaretidir.

Baharın gelişi aynı zamanda insanın ruhuna da ferahlık verir. Uzun kış günlerinin ardından güneşin yüzünü daha sık göstermesi, kuşların cıvıltısı, çiçeklerin kokusu insanın iç dünyasında da yeni umutların filizlenmesine vesile olur. Tabiatın bu dirilişi, insana da yenilenmeyi, umut etmeyi ve hayata daha güzel bakmayı öğretir.

“Kupkuru dallardan fışkıran yeşil filizler ve toprağın kalbinden gelen uyanış; bahar, kâinat kitabında her yıl yeniden yazılan bir diriliş mucizesi ve ilahî sanatın en zarif tecellisidir.”

Her bahar, aslında insana verilen sessiz bir derstir. Kuruyan dalların yeniden canlanması, ölü gibi görünen toprağın içinden hayatın fışkırması bize şunu hatırlatır: Hayat, her zaman yeniden başlayabilir. Umut hiçbir zaman tükenmez. Yeter ki insan, yaratılışın bu büyük kitabını okuyabilsin.

Baharın uyanışı, çiçeklerin açışı ve tabiatın dirilişi; kâinatta işleyen kusursuz düzenin ve yaratılış mucizesinin en açık göstergelerinden biridir. Bu güzellikleri görebilen gözler için her çiçek bir ayet, her filiz bir müjde, her bahar ise yeniden dirilişin habercisidir.

GUT

▶ Nesibe AYDIN

“Modern zamanların ‘zengin hastalığı’ gut; sadece eklemleri değil, yanlış beslenme alışkanlıklarını da hedef alıyor. Ürik asit kristallerinin yol açtığı bu ağrılı süreci durdurmanın yolu, ilaçlardan önce hayat tarzında yapılacak köklü değişimlerden geçiyor.”

Gut romatizmal bir hastalık. Eklemlerde şişme, ağrı, kızarıklık ve ısı artışıyla ortaya çıkıyor. Daha çok ataklar şeklinde seyrediyor. Gut hastalığı ile eskiye oranla daha sık karşılaşılıyor. Göbeği büyük, karaciğeri yağlı, bel çevresi geniş kişilerin çoğunda ürik asit artışı ve gut hastalığına yönelik bir eğilim var.

Ürik asit artışı ve gut atakları damarları da tehdit ediyor ama en çok da eklemlerde sorun yaratıyor. Eklemlerde biriken ürik asit kristalleri atakların nedeni olarak gösteriliyor.

Ağrılı ataklar genelde aniden (herhangi bir ön belirti vermeden), çoğu zaman da ağır/zengin bir yemekten, fazlaca alkol alımından sonraki gecenin tam da orta yerinde ortaya çıkıyor.

Yeni geçirilen bir cerrahi işlem, ateşli bir hastalık, ruhsal bir travma -duygusal iniş çıkışlar- atakları tetikleyebilir.

Genelde her atakta sadece bir eklem tutuluyor, aynı anda ikinci bir eklem hastalığa yakalanması ise nadir bir durum olarak gösteriliyor.

Gut ataklarına en çok yakalanan eklem, ayak birinci parmak kök eklemi oluyor. Diz, el ve ayak bilekleri de sık tutulabilen, gut ataklarından etkilenebilen yerler. Ağrının çoğu zaman geceleri ortaya çıkması, ağrıya aynı eklemde gözle görülür bir kırmızılığın, şişliğin ve elle hissedilebilir bir sıcaklığın da eşlik etmesi değişmez bir durum.

Gut hastalığı ve atakları yeme içme alışkanlıklarıyla birebir ilişkili süreçler. Bu nedenle ürik asit yüksekliğini kontrol etmede sadece ilaçlar etkili olmuyor. Hayat tarzında da bazı değişiklikler yapmak gerekiyor. Örneğin aşırı şeker, tatlı, meyve ve meyve suyu tüketimini kontrol altına almak gerekiyor. Kırmızı et, sakatatlar, mayalı yiyecekler, kabuklu de-

“Şişmanlık bir hastalık, fazla kilo ise ciddi bir sağlık sorunudur. Gut ataklarından kurtulmanın ve sağlığı geri kazanmanın ilk basamağı; mevcut durumu kabul etmek ve çözüm yolunda geri dönüşümlü bir kararlılık sergilemektir.”

niz ürünleri sınırlanıyor; alkol ve kuruyemişler olabildiğince azaltılıyor.

Şişman hastalara kilo vermeleri öneriliyor, şeker yüksekliği varsa kan şekeri ayarı konusunda daha çok dikkat gösteriliyor. Tedavide en çok kullanılan ilaç ise korşisin! Korşisin daha ilk 24 saatte çok ani bir düzeltme sağlıyor. Gerekliğinde ağrı kesici ve ödem giderici ilaçlardan da faydalanılıyor.

Kabul edemediğiniz bir şeyi değiştiremezsiniz. Bu kural, kilo sorununu çözerken özellikle önemlidir. Önemlidir çünkü fazla kilolardan kurtulmanın yolu öncelikle fazla kilolu olduğunuz gerçeğini kabul etmenizle ilgilidir.

Kilo kontrolünüzü nasıl, nerede, kiminle, ne şekilde yapacağınız gibi soruların yanıtı ise bundan sonra gelir. Önce fazla kilolu ya da şişman biri olduğunuza karar vermeli, sonra da bu kilolardan kurtulmanız gerektiği konusunda geri dönüşümlü bir şekilde kararlı olduğunuzdan emin olmalısınız.

Fazla kiloluluk bir sağlık sorunu, şişmanlık bir hastalıktır ama her ikisinin de tedavisi vardır. Yeter ki siz sorunun varlığı ve çözümünü için tam destek vereceğiniz konusunda kararlı olun.

PEYGAMBER EFENDİMİZ'İN İHSANI

🎧 Sema KORKMAZ

Peygamberimiz (s.a.v.), kendisini tanımak üzere taşradan gelen kabile temsilcilerini misafirhanelerde ağırlar, onlara yakınlık gösterir, öğretmenler tayin eder, maddî ihtiyaçlarını gidermekle ilgili vazifeliler seçer; kabilelerine döneceklerinde de azıklar hazırlar, yeni elbiseler alıverir, bahşişler verir, İslâm dinine ilgi duyarak Me-

dine'ye kendisini ziyarete gelen bu insanların unutamayacakları bir vefa duygusu ile uğurlardı. Cömertlik, Peygamber Efendimiz (s.a.v.)'in en belirgin vasıflarından biridir. Nitekim Câbir b. Abdullah (r.a.) der ki: "Rasûl-i Ekrem Hazretleri'nden dünya ile ilgili bir şey istenilince asla red cevabı vermez, istenilen şey varsa verir, yoksa vadederdi."

Şimdi Hz. Ömer (r.a.)'in naklettiği şu hâdiseye bakalım: Rasûlullah (s.a.v.)'in huzuruna bir yoksul gelir, bir şey ister. Fakat istediği şeye sahip olmadığı için Peygamberimiz (s.a.v.) üzülr ve ona gidip çarşıdan satın almasını, borçlu olarak da kendi adının yazılmasını, eline para geçtiğinde ödeyeceğini söyler. Hâlbuki aynı kişiye daha önce de yardım edilmiştir. Bunu bilen Hz. Ömer: “Ya Rasûlullah, bu kişiye daha önceleri de yardım ettiniz, şimdi bu teklife ihtiyaç var mıdır?” demek ister. İster ama Peygamberimiz (s.a.v.) Hz. Ömer'in sözünden pek hoşnut olmaz; bu, yüzünden anlaşılır. O anda; ensardan bir zât: “Ya Rasûlullah infak et, Arş'in sahibi olan Allah kendinizi fakir düşürür diye korkma!” diyerek görüşünü serdeder. Peygamberimiz (s.a.v.) bu zâtın görüşünü beğenir ve: “Ben infak ve yoksulluktan korkmamakla emrolundum.” buyurur. Yani “infakın, yoksullara yardımın fakirlik doğuracağı” tarzında bir görüşü benimsemiyordu.

Hz. Aişe (r.a.)'den naklolunduğuna göre Peygamberimiz (s.a.v.), kendisine bir hediye geldiği zaman, onu getiren kişiye daha fazla ve değerlisiyle karşılık verirdi. Rasûlullah (s.a.v.) devrinde yaşayan bir İslâm kadınının naklettiği şu hâdiseye buna misâl teşkil edebilir: Bu hanım diyor ki: “Rasûlullah Efendimize (s.a.v.) bir tabak taze hurma ile üstü tevekli birkaç salatalık götürmüştüm. Bana altından mamul bir avuç dolusu kadın zineti ile karşılık verdi.”

Müslim'de şöyle naklolunur: Rasûlullah (s.a.v.) İslâm üzere kendisinden istenilmiş olan herhangi bir şeyi muhakkak vermiştir. Bir defasında kendisine bir kimse gelmişti de Rasûlullah (s.a.v.) ona iki dağ arasını doldu-

“Varlıkta veren, yoklukta vadeden bir kerem sahibi: Peygamberimiz (s.a.v.), ‘yoksulluktan korkmamakla’ emrolunduğu bu kutlu yolda, muhtaçlara yetişmede esen rüzgârdan daha hızlı ve cömert bir ihsan abidesiydi.”

racak kadar çok koyun vermişti. O zât kendi kabilesinin yanına gidip: “Ey kavmim, Müslüman olunuz çünkü Muhammed fakirlikten korkmaksızın büyük ihsanda bulunuyor.” demiştir.

Yine Müslim'de naklolunduğuna göre Safvan b. Ümeyye (r.a.) diyor ki: “Allah'a yemin ederim ki Rasûlullah (s.a.v.) bana çok ihsanda bulunmuştur. Başlangıçta O, bana göre insanların en çok buğzedilecek olanı idi. Fakat bana ihsan etmekte devam etti. Nihayet benim yanımda insanların en sevimlisi oldu.”

Hz. Enes (r.a.)'in şu sözü de bu tip gelişmelere ışık tutmaktadır: “Bazen bir kimse ancak dünyayı isteyerek Müslümanlığa girerdi. Fakat İslâm'a girince artık Müslümanlık kendisine dünyadan ve dünya üzerindeki her şeyden daha sevimli olurdu.”

İbn Abbas Hazretleri de şöyle diyor: “Hz. Peygamber (s.a.v.), halkın en cömerti idi. En cömert olduğu zaman da ramazan ayı idi. Muhakkak Cebail (a.s.) her sene Ramazan ayında Rasûlullah (s.a.v.) ile buluşur. Rasûlullah (s.a.v.) da ona Kur'ân-ı arz ederdi. Cebail kendisiyle karşılaştığı zaman Rasûlullah (s.a.v.), halkın faydalanması için gönderilmiş bulunan rüzgârdan daha cömert idi. Muhtaçlara daha çok ve daha çabuk yetişirdi.”

ZÜMRÜDÜANKA AYNASINDA İNSAN

▶ H. İKİL ABBASOĞLU

“Dışarıda aranan mucizenin aslında aynadaki aksimiz olduğunu fısıldayan Simurg; insanın kendi benliğini yakıp küllerinden yeniden doğduğu, mülkten öze kanat çırdığı o en şerefli hicretin hikâyesidir.”

Edebiyatın ve düşüncenin engin denizinde, insan ruhunun en görkemli metaforlarından biri olan Zümrüdü-anka kuşu ya da Farsça söyleyişle Simurg sadece bir efsane değildir. Ferîdüddin Attâr'ın "Mantıku't-Tayr" adlı eseri, kuşların dilinden söylenmiş olsa da, aslında insanın kendi içsel yolculuğunun en sancılı ve en şerefli beyanmesidir.

Kuş kelimesi "hızla hareket etmek, uçmak, kaçmak" anlamına gelmektedir. Kendi kökünden türeyen bu kelime, sadece gökyüzünde kanat çırpın bir canlıyı değil, aynı zamanda ruhun maddî alanından sıyrılıp zamanın ve mekânın dar kalıplarından firar etme arzusunu temsil eder. Orhun Yazıtlarında taşlara kazınan o kadim tını, bugün bizim içimizde de yankılanır: Ruh, bu dünyaya ait değildir. İnsanın dünyevî ağırlıklarından yani nefsinin prangalarından kurtulup "uçma" arzusu, tasavvufi yolculuğun ilk adıdır.

Ferîdüddin Attâr, Mantıku't-Tayr'da binlerce kuşun Simurg'u aramak üzere yola çıktığını anlatır. Yolun sonunda, Kaf Dağı'na ulaştıklarında geriye sadece otuz (si) kuş (murg) kalır. Bir aynaya baktıklarında gördükleri şey, dışarıda aradıkları o muazzam varlık değil, bizzat kendileridir. İdrak etmesi biraz zor gelse bile Ferîdüddin Attâr'ın bu muazzam eserinin okunması ve anlaşılması gerektiğini düşünüyorum.

Bu, tasavvufun "vücut/varlık" anlayışının en zarif tasviridir. İnsan, dış dünyada aradığı veya yücelttiği her şeyin aslında kendi derûnunda gizli olduğunu fark ettiği an, gerçek "Simurg" olur. İnsanlık, bu yolculukta Anka kuşu gibi kendi küllerinden doğmak zorun-

"Modern dünyanın gürültüsünde kanatlarını unutan insana sessizliği ve yanışı öğreten Anka; gerçek vuslatın ancak 'ben' prangasından kurtulup 'Hakk'ın tecellisine' uçmakla mümkün olacağını hatırlatır."

dadır. Ancak bu küller, hataların veya yenilgilerin kalıntısı değil; benliğin tamamen terk edilip yakıldığı, yerini "Hakk'ın tecellisine" bıraktığı bir yok oluşun artığıdır. Ve bizler her sabah, tıpkı kuşların gökyüzüne kanat çırpışı gibi, kendi küllerimizden yeniden doğmayı umut ediyoruz. Çünkü biliyoruz ki; ancak yandığımızda, kendimize gerçek anlamda uçmayı öğretebiliriz.

Attâr, bu durumu kuşların çaresizliği üzerinden şöyle dile getirir:

"Herkes kendi varlığıyla meşguldü, kendinden bir benlik taşıyordu. Oysa Simurg, benlikten arınmış bir aynaydı. Otuz kuş, kendi küllerinde kendilerini yakmadan, o aynada tek bir kuş olamayacaklarını anladılar."

Modern insan, dışarıdaki gürültüde, sahip olduklarında ve statüsünde kendi gerçekliğini ararken aslında kanatlarını unutmuş bir kuştur. Anka kuşu, bize sessizliği ve yanışı öğretir. Kuş kelimesindeki o hız, yerçekiminden kaçış, aslında insanoğlunun dünya nimetlerinin cazibesinden kaçıp özüne, yani Hakk'a doğru kanat çırpmasıdır.

HOŞ GELDİN BAHAR...

▶ Nilüfer Zontul AKTAŞ

“Mikroskoptaki bir iğde yaprağından karıncanın yoluna kadar kâinat, detaylandıkça tesadüfü yok eden ilahî bir sanattır; çocuklara bırakılacak en asil miras ise bu sanatı hayretle okuyabilen merhametli bir kalptir.”

Sanki yeryüzünün kalbine dokunan ince bir rahmet eli gibi gelir. Sessizce, gösterişsizce... Geldiği anda da her şeyi değiştirir. Kışın, içine kapanmış, susmuş, beklemeye çekilmiş ne varsa bir bir uyanır. Toprak, derin bir uykudan kalkar gibi silkelenir; ağaçlar içlerinde sakladıkları sırları dallarına taşır, gökyüzü daha mavi bir nefes alır.

İnsan da bundan nasibini alır. Çünkü insan, sandığından daha fazla toprağa benzer. İçinde mevsimler taşır. Donduğu, kurduğu, sustuğu, hatta umudunu yitirdiğini sandığı zamanlar olur...

Baharın gelişi insana bambaşka bir huzur verir. Her mevsim ayrı bir ruh hâlidir. Rabbimiz fitratımıza uygun döngülerle hayatı renklendirir. Karın yağışı, yazın meyveyle dolan dallar bize sunulan nimetlerdir. Kıştan bahara geçişte açan çiçekler, bambaşka bir diriliş hissi taşır.

Bahar; hayattır, canlılıktır, yenilenmedir. Yeni başlangıçların, toprağa atılan tohumların ve umutla bekleyişin adıdır.

İnsan kendi ruhunu da bahara çevirdiğinde açan çiçeklerle birlikte umudunu tazeler. Çünkü insanın kendisi küçük bir dünyadır. Baharı tefekkür etmek, onu hissetmek... İşte o zaman renkler, kokular ve uyanış başka bir anlam kazanır. Baharın gelişi sadece doğanın değişimi değil, bir hatırlatmadır aynı zamanda "Senin de yeniden başlama hakkın var."

Nasıl ki ağaç kışın çıplaklığından utanmaz çünkü vakti gelince yeşereceğini bilir...

İnsan da hatalarına takılıp kalmamalıdır. Çünkü onun da baharı vardır.

"Bahar sadece doğanın uyanışı değil, insanın 'yeniden başlama hakkı'nın en zarif hatırlatıcısıdır: Ruhunu kışın karanlığından çıkarıp kendi içine bahar kurabilenler için dünya, hayret ve mucizelerle dolu bir sanat eserine dönüşür."

Toprağa atılan bir tohum düşünelim. Karanlığa gömülür, görünmez olur. Ama en büyük hazırlık orada başlar. Sessiz, derin bir çalışma... Sonra bir gün toprağı yarar ve ışığa ulaşır.

İnsan ruhu da böyledir. Bazen karanlığa gömülür, kaybolduğunu zanneder. Ama içinde bir umut kırıntısı varsa mutlaka filiz verir. İşte bahar, bu filizin adıdır.

Çiçeklerin açması sadece bir güzellik değildir. Her çiçek bir sabrın, her renk bir bekleyişin mükâfatıdır. Ve hepsi aynı şeyi söyler: "Bekledim ve vazgeçmedim."

İnsan da kendi içinde baharı yaşatabildiği ölçüde diridir. Ruhunu kışta bırakıp baharı dışarıda arayan eksik kalır. Ama kalbine bahar kurabilen için dünya değişir. Çünkü iç değişmeden dış değişmez. Bahar; kalpte ki kırgınlıkları bırakmak, eski yükleri toprağa gömmek, affetmek ve yeniden niyet etmektir aynı zamanda.

"Doğru zamanı bekleyen için" bahar şöyle der: "Zaman sensin."

Rüzgârın taşıdığı çiçek kokusu gibi bir hatırlatma geçer içimizden: Hayat çok güzel. Her şey mümkün. Hâlâ umut var.

Kıymetli bir öğretilerdir bu. Bahar acele etmez ama her şeyi tamamlar.

İnsan da böyle olmalı. Kendi mevsimini zorlamadan ama vazgeçmeden... Kendi toprağını ihmal etmeden, sabırla...

Yaratılan her şeydeki hikmeti görmek, tefekkür etmek; insanın Rabb'i ile bağına güçlendirir. Bu görkemi çocuklara da fark ettirmek gerekir. Çünkü hayret edebilen bir kalp, huzurun kapısını aralar.

Üniversite yıllarımda iğde yaprağının tüyünü mikroskopta görmek beni derin bir hayrete düşürmüştü. Detay çoğaldıkça tesadüf kaybolur. İncelik arttıkça hayranlık büyür. Ve insan anlar. Bu sadece incelenecek değil, hayran kalınacak bir sanattır. Yaratılmışı daha çok sever Yaratan'dan ötürü.

Küçük bir karınca, kendi ağırlığının kat kat fazlasını taşır. Bir kelebek kanadına renklerin mucizesini sığdırır. Aynı topraktan çıkan tohumlar bambaşka meyveler verir. Toprak bir, su bir, güneş bir... Ama sonuçlar sonsuz çeşitlidir.

Bu sadece görünür bir bilgi değil, bir kudretin sessiz ilanidir. Çocuklara verilebilecek en kıymetli miras, hayret edebilen bir kalptir. Çünkü hayret eden insan kibirlenmez. Hoyrat olmaz. Bir çiçeğe basarken durur, bir canlıya zarar verilirse içi sızlar. Doğaya çocuklarla birlikte bakmak, aslında birlikte anlamaktır. Bir çocuğun kalbine düşen bir "Neden?" sorusu, yıllar sonra kök salan bir imana dönüşebilir.

İnsan, gördükçe bağlanır. Bağlandıkça huzur bulur. Huzur buldukça da dağılmaz. Me-sele sadece görmek değil; görmeyi öğretmek. Sadece anlatmak değil; hissettirmek. Baharın gelişi tüm bunları içerir. Kalp, bir şeyi gerçekten hissederse artık onu inkâr edemez.

Dünya, dikkatle bakana sırlarını açar. Ve her sır, insanı kendine, Rabb'ine yaklaştırır. Tabiatın ruhuyla büyümek en büyük eğitimidir. Bir yaprağın ucunda, bir karıncanın yolunda, bir çocuğun hayret dolu bakışında saklıdır. Satır satır mevsimi yaşayarak bu neşeye dâhil olmanın tadı da hiçbir şeyle ölçülemez.

Hoş geldin bahar...

DÜNYÂ ZEVKİ

Var mıymış dünyanın zevki, sefâsı,
Hele başın dara düştüğünde gör.
Var mıdır, yok mudur dersin vefâsı,
Mezarıcı kabrini eştiğinde gör.

Kaçarsın delice nasıl korkarak,
Mekân hissi biter yakın ve ırak,
Allah'tan başka da kalmaz sığınak,
Peşinden bir zâlim koştığında gör.

Vakti bilinmeyen mâlum sıranı,
Beklerken kapatma Dost'la aranı.
Çâre olur diye geçmez yaranı,
Bir acemi doktor deştiğinde gör.

Ne imiş ayrılık ne imiş gurbet,
Ne imiş içinde dinmeyen hasret?
İster acele et, istersen sabret;
Kader kazanında piştiğinde gör.

Gör, görme fark etmez çekilir çile,
Nelere katlanır can bile bile.
Takdir neyse olur, çâre nâfile
Başına gelene şaştığında gör.

İsmail Adil ŞAHİN

ALLAH'IN RAHMETİNDEN ÜMİT KESİLMEZ

🎵 Ayşe Gül PINAR

“Geçmişteki küçücük bir iyiliğe tutunarak edilen içten bir yakarış,
ilahî rahmetin kapılarını sonuna kadar aralar: Cehennem
ortasında dahi olsa samimiyetle ‘Rabbim!’ diyen her kul, O’nun
tükenmez mağfired ikliminde kendine yer bulur.”

İslâm inancına göre ibadetler kadar, hatta bazen onlardan da önce, kalpte taşınan samimiyet ve Allah'a karşı duyulan sarsılmaz güven gelir. İnsan, ne kadar günahkâr olursa olsun, yaratıcısının merhamet kapısının her an açık olduğunu bilmelidir. Zira ümit, mü'minin en güçlü azığı; Allah'ın affediciliğine duyulan itimat ise kurtuluşun anahtarıdır. Peygamber Efendimiz (s.a.v.)'den gelen şu rivayet, bu eşsiz merhamet iklimini ve kulun samimi yakarışının ilahi kat sayısındaki karşılığını gözler önüne sermektedir:

Peygamber Efendimiz (s.a.v.) anlatıyor: "İki kişi cehennemde yanıyorlardı. Öyle feryat ettiler, öyle feryat ettiler, öyle feryat ettiler ki Allah dedi ki; 'Bu ikisini alın ve getirin huzuruma.' Cehennem melekleri, çığlık çığılğa bağırışmalarıyla bütün cehennem halkının canını yakan bu iki kişiyi aldılar ve Allah'ın emrettiği yere götürdüler.

Allah onlara sordu: 'Nedir sizin bu çığlığınız? Siz cehennemi hak etmediniz de mi girdiniz? Size bir haksızlık mı yapıldı?' O iki cehennem ehli; 'Hayır ya Rabbi!' dediler, 'Bize haksızlık yapılmadı. Biz cehennemi hak ettik. Ama biz cehennemden bu kadar can yakıcı olduğunu bilmiyorduk.'

Bir tanesi yalvarmaya başladı; 'Allah'ım!' dedi, 'Sen âlemlerin Rabb'isin. Beni cehenneme koymasana kimse sana hesap sormaz. Sen Allah'sın. Beni affet sen. Bu sana hiç zor gelmez ki Allah'ım. Ama beni cehenneme atarsan ben dayanamıyorum ya Rabbi. N'olur Allah'ım! Hazreti Muhammed (s.a.v.)'in hatırına ya Rabbi. Çocukluğumda bir kere bayram namazına gitmiştim, onun hatırına ya Rabbi. Bir gün camiye duvar örüyorlardı, tuğla taşımıştım; onun hatırına ya Rabbi! İyi bir amelim için beni geri cehenneme atma ya Rabbi! Ben dayanamıyorum.' dedi.

Adamın yalvarması Allah'ı öyle hoşnut kıl-

"Kurtuluşun anahtarı, Allah'ın keremine duyulan sonsuz güvendir: 'Beni çıkarana, bir daha geri atmaz.' diyerek Rabbine hüsn-ü zan besleyen bir kulun inancı, en karanlık azap yollarını cennetin aydınlığına çevirecek güçtedir."

dı ki; 'Bunu atmayın cehenneme!' dedi. 'Bunu atmayın, affettim bu Müslüman günahkârı.' dedi.

Öbür adam susuyordu. Allah; 'Alın bunu da tekrar cehenneme götürün.' dedi. Cehennem melekleri, tam adamı tekrar cehenneme götüreceklerken, 'Bırakın beni!' dedi. 'Beni götüremezsiniz.' dedi. Allah, o adama sordu: 'Seni niye götüremezler ki? Senin özelliğin ne, niye götüremezler? Zebanilere gücün mü yetecek?' 'Yok.' dedi adam. 'Ben iman ediyorum ki Allah bir kulunu cehennemden çıkarırsa cehenneme geri atmaz! Ben Allah'ın merhametinin bu kadar büyük olduğuna inanıyorum.' dedi. Adam bunu söyleyince Allah: 'Bunu da cennete götürün.' dedi."

Bu kıssadan anlıyoruz ki bir yanda geçmişteki küçük de olsa bir iyiliğine tutunup içtenlikle yalvaran bir kulun samimiyeti, diğer yanda ise Allah'ın keremine duyulan sonsuz güven vardır. Her iki hâl de Allah katında karşılıksız kalmamıştır.

Bizlere düşen, işlediğimiz hatalar ne kadar büyük olursa olsun, "O, affetmeyi sever!" bilinciyle hareket etmek ve hiçbir zaman ye'se/ümitsizliğe düşmemektir. Unutmamalıyız ki; samimi bir tevbe ve Allah'ın geniş rahmetine duyulan sarsılmaz bir inanç, en karanlık yolları bile aydınlığa çıkaracak güçtedir.

BAHARLA FİLİZLENEN UMUTLAR

► Emine Büşra YÜKSEL

“Allah “Ol!” emriyle kâinatı mükemmel ve muhteşem bir şekilde yaratmıştır. İnsan elinin değmediği yerler ve tabii özelliğini koruyan çevrelerdeki güzellikler, Allah’ın el-Cemil ve el-Cemal sıfatlarının bir tezahürüdür ve cenneti anımsatmaktadır.”

Bahar mevsimi, insan hayatının çocukluk ve gençlik yıllarına benzer. Her bahar yeni bir umut ve yeni bir başlangıçtır. Kışın şeklen ölü konumunda olan yeryüzü, ağaçlar ve bitkiler, baharda havaların ısınması ve yağmurun bereketiyle birlikte yeniden canlanır ve çiçekler açar. Kuşlar yuvalarından çıkarak tabiatı şenlendirir, börtü böcek ise saklandıkları yerlerden çıkarak Allah'ın kendilerine vermiş olduğu görevleri ifa etmeye çalışırlar. Allah, hiçbir şeyi boşuna ve gereksiz yaratmamıştır. Her varlığın yerine getirmekle yükümlü olduğu, kendisinden beklenen bir görevi vardır: *“Yedi kat gök, yer ve onlarda olanlar, Onu tesbih ederler, hamd ile Onu tesbih etmeyen hiçbir şey yoktur. Fakat siz onların tesbihini anlayamazsınız.”* İnsanlar dâhil bütün varlıkların ibadeti ve tesbihi, yaratılış gayesine göre yaşamalarıdır.

Allah “Ol!” emriyle kâinatı mükemmel ve muhteşem bir şekilde yaratmıştır. İnsan elinin değmediği yerler ve tabii özelliğini koruyan çevrelerdeki güzellikler, Allah'ın el-Cemil ve el-Cemal sıfatlarının bir tezahürüdür ve cenneti anımsatmaktadır. Tabii güzellikler, insanlara Allah'tan birer emanettir, belli bir süre kullanmaları için insanların istifadesine sunulmuştur. İnsanların, bu güzellikleri koruyarak hatta bakımını yapıp geliştirerek gelecek nesillere aktarmaları gerekmektedir. Peygamberimiz'in *“Yarın kıyametin kopacağını bilseniz bile ağaç dikişiniz.”* emri tabiatı güzelleştirme amacına matuftur.

Bahar mevsiminde çiftçiler tarlalarını sürerek elde etmek istedikleri ürünlerin tohumunu ekerler, meyve fidanları dikerler, daha önce diktikleri ağaçlara bakım yaparlar. Ziraat tekniklerine göre yapılması gereken her şeyi yapan çiftçi, yaza veya güze doğru

“Tıpkı toprağa tohum eken çiftçi gibi, insan da gençliğini ve dünyasını bir yatırım mevsimi olarak görmelidir. Doğanın dengesini korumak ve toprağı bereketlendirmek, sadece bugünün değil, ebedî saadetin de en büyük hazırlığıdır.”

sabırla Allah'tan bereket umar. Buna göre bahar bir yatırım mevsimidir. İnsan hayatı da böyledir. Genç yaşta kendilerini yetiştirenler, ilerleyen yaşlarda semeresini alırlar. Dünya hayatında ahirete yatırım yapanlar da ahirette göz kamaştırıcı tarifi imkânsız güzellikteki cennete kavuşurlar.

Güzel yerlerde vakit geçirmek, insanların en büyük özlemlerindendir. İş yoğunluğundan fırsat bulanlar, ailesi ve sevdikleriyle birlikte huzurlu bir şekilde vakit geçirmek için kendilerini tabii güzelliklerin bulunduğu kırlara, ormanlara, göl ve deniz kenarlarına

atmaktadırlar. Bilinçsiz insanlar, bu güzelim mekânları hoyratça kullanmakta, çevreyi kirletmekte hatta tahrip etmektedirler. Allah bu bilinçsiz insanların yeryüzüne verdiği zararı şöyle beyan etmektedir: *“İnsanların kendi elleri ile yaptıkları işler yüzünden karada ve denizde düzen bozuldu.”* Tabii dengenin bozulması sebebiyle sel felaketi, erozyon, verimli arazilerin çölleşmesi, ürünlerde kıtlık ve salgın hastalıklar gibi felaketlerle insanlık yüz yüze gelmektedir.

Çevre; canlı ve cansız varlıkların ahenk içinde yaşamını sürdürdüğü, insanlığın istifadesine açık, ortak kullanım alanıdır. Bu çevrede şu anda bizimle birlikte hayat süren bütün varlıkların hatta bizden sonra gelecek nesillerin hakları vardır. O hâlde çevreden, tabii ortamın bozulmasına yol açmadan yeteri kadar yararlanmalıyız. Bilinçli insanlar tabiata hikmet ve ibret nazarı ile bakarlar, gördüklerini ve hissettiklerini şükür vesilesi sayarlar, cennette bunların daha iyisine kavuşacağını umut ederek iman ve salih amellerle Rabb’inden cenneti isterler.

Kâinat, Allah’ın varlığını ve kudretini gösteren ve Allah’ın belli bir gaye için yarattığı eserler bütünüdür. Allah hiçbir şeyi boşuna yaratmamıştır. Tabiatta her varlığın bir görevi ve görevi ile doğru orantılı değeri vardır. Bu sebeple kâinatta hiçbir canlı varlık sebepsiz yere öldürülmemeli, cansız varlıklara dahi zarar verilmemelidir. Tabiatı korumalıyız, çünkü;

a) Tabiat, Allah’ın tabii ayetidir; ibret ve hikmet nazarıyla bakılması ve okunması gereken apaçık bir kitaptır.

b) Tabiat, insanın hem maddî hem de manevî ihtiyaçlarını görebileceği çok zengin

bir hazinedir.

İnsanlar, özel mülkiyetindeki mekânları en verimli şekilde kullanmakla yükümlüdür. Ülkemiz insanı mevcutla yetinmeyi, aza kanaat etmeyi, elindeki araziye değerlendirerek geçinmeyi bilseydi, kamu hizmetlerinden de bulunduğu yerde kolayca yararlanabilseydi, büyük şehirlere göçler yapılmasaydı -hiç şüphesiz- ülkemiz daha bereketli olacaktı. Bağımız, bahçelerimiz, tarlalarımız boş dururken pazarlardaki meyve ve sebze tezgâhlarının nasıl dolduğunu düşünen var mı? Üretmeden tüketmek nasıl mümkün olabilir? Biz temel gıda maddelerini üretmediğimizde ihtiyaç duyduğumuz ürünler yurt dışından daha pahalı olarak ithal edilmektedir. Üretmeden tüketmek enflasyonun başlıca sebeplerindendir. İnsanlar, küçücük bedeniyle yaz boyu yuvasına bedeninden daha büyük buğday tanesini taşıyan karıncanın çabasından hiç mi ibret almaz?

İnsanların ortak kullanım alanları olan meralar, ormanlar, akarsu, göl ve denizlerde de payımıza düştüğü kadariyle yararlanmamız gerekmektedir. Buralar sahipsiz değildir. Milletın ortak malıdır. Atalarımızdan devraldığımız doğal mirası daha güzel bir şekilde gelecek nesillere bırakmamız gerekmektedir. Makinelerin hayatımızda çokça yer alması hayatı kolaylaştırırsa da manevî ihtiyacımız olan huzuru ve bereketi alıp götürmektedir.

Bahar mevsimi bütün güzellikleriyle insanlara gönlünü açarken insanlara vaiz gibi nasihat etmektedir. Bu nasihatten basireti açık, gönlü engin, ufku geniş olan agâh insanlar hissedar olmaktadır.

KALBE NAZARINLA BAK

“Yaratılanı sevdim Yaratan’dan ötürü”
Yaratan gönüllerde, yaratılan dillerde.
Gönül Allah’ın evi, itina göster gönlüm,
Kalbe nazarınla bak, o seven gönüllerde.

Yaratmış tüm cihanı, ol demiş oluvermiş,
Dur demiş kâinata, yerinde duruvermiş,
Müstesna gönüllere sevgiyi salıvermiş,
Kalbe nazarınla bak, o seven gönüllerde.

Kulunu yaratırken nimetlerle bezemiş,
Nur vermiş cemalinden, sevgisiyle süslemiş,
Ar vermiş, sabır vermiş, iman ile beslemiş,
Kalbe nazarınla bak, o seven gönüllerde.

Ey gönül kendine dön, Yaratan hep seninle,
Sahiplenme dünyayı uzun emellerinle,
Kazansan Karun gibi gelmeyecek seninle,
Kalbe nazarınla bak, o seven gönüllerde.

Yaratan ahlak vermiş dosdoğru olun diye,
Bize Kur’an yollamış emrimi bilin diye,
Hazreti Muhammed’i anlayın, sevin diye,
Kalbe nazarınla bak, o seven gönüllerde.

Rabia BARIŞ

MUTLULUK TERAPİLERİ

▶ Sait ÖZER

Kitabın Adı: Mutluluk Terapileri Yazar: Mehmet Teber

Yayınevi: Hayykitap Yayın Yeri ve Yılı: İstanbul/2023

Sayfa Sayısı: 159 / Yaş Aralığı:14+

İşlenen Konular: Mutluluk öyküleri, mutluluk yazıları, mutluluk konusunda yapılan araştırmalar...

İnsanın dünya hayatında yapıp ettikleri hep mutlu olmak için. Belki de bu büyümlü kelime, insanoğlunun maddî ihtiyaçlarının bile önünde geliyor. Dinler, peygamberler, filozoflar, akımlar vs. insanlığa mutluluğun reçetesini vermiş, mutlu olmanın yollarını göstermeye çalışmış. Belki de bu gayretlerden olsa gerek insan için temel problemlerden biri de “mutluluk arayışı” olmuştur.

İnsanlar, mutluluğu farklı kavramlarla ilişkilendirmiştir. Kimine göre mutluluk eğlence, kimine göre bir şeylere sahip olmak, kimine göre başarıdır. Farklı kanallarla mutlu olma yolunu arayan insan için sanırım kitapta da anlatılan 33 Sadhu'nun hikâyesinde verilen mesajda olduğu gibi mutluluk “insanın içinde”dir.

Mutluluk Terapileri'nde mutluluğun formülü yok. Yazar, okura mutlu olma yolunda bir bakış açısı kazandırmayı amaçlamış. Ön sözdeki şu tespiti de hayli önemli: “Kişisel gelişimin ve tekâmülün yolu kişisel mutluluktan; toplumsal gelişimin yolu ise toplumsal mutluluktan geçiyor.”

Kitap dört bölümden oluşmuş: Öykülerle Mutluluk, Mutluluk Yazarı, Mutluluk Terapileri ve Mutluluk Araştırmaları.

Öykülerle Mutluluk bölümünde fantastik hikâyeler yer alıyor. 33 Sadhu'nun Öyküsü oldukça ilginç. Hint keşişliğinin, erdemin, mistisizmin üst mertebesine çıkmak isteyen 33 Sadhu'nun macerası anlatılıyor. Gittikleri yerlerde mutluluğu mutluluğu “bir şeylere sahip olmak”ta, “başarı”da, “eğlence”de bulan insanlarla karşılaşan Sadhular, gerçek mutluluğun bunlar olduğuna inanıyor. Ülkesine dönen bir sadhu ise asıl mutluluğun insanın içinde gizli olduğu bilgisini insanlarına anlatıyor.

Mutluluk Yazarı adını taşıyan ikinci bölümde, mutluluğun peşine düşen bir “mutluluk yazarı”nın başından geçenler yer alıyor. Yazar; Türkiye'den, Konya'dan bir davet alı-

yor. Telefonla yapılan bu davet, yazarı heyecanlandırıyor ve çok meraklandırıyor. Bu merak onu Konya'ya getiriyor. Burada kendini “arayan zât” ile görüşüyor. Bu zât 60 yaşlarında, beyaz sakallı ve beyaz sarıklı (sonradan adının Muharrem olduğunu öğreniyoruz). Bu zâtı dinleyen yazar, o güne kadar mutlulukla ilgili birçok araştırma yapmasına ve kitap yazmasına rağmen âdetâ mutluluğun ne olduğunu Konya'da anlıyor, daha doğrusu mutluluk sırrının ötesinde bir bakış kazanıyor. Burada Mevlânâ'yı tanıyor ve onun eserlerini okuyor. Yine Konya'da kaldığı iki haftalık süre içerisinde Yunus Emre'yi, Gazâlî'yi, Kutadgu Bilig ve onun yazarı Yusuf Has Hacıbî ve Bediüzzaman Said-i Nursî'yi tanıyor.

Üçüncü bölümde, mutluluk arayışında olan Nevin'in bir psikolog ile olan yazışmalarını okuyoruz. Nevin 25 yaşında. Biraz içine kapanık, az konuşmayı ve çok dinlemeyi seven biri. Yedi yıldır mutsuz olduğunu düşünüyor. Psikolog Selim Bey ile kurduğu diyalogda sorularla mutluluğun izini bulmaya çalışıyor. Selim Bey'in terapileri netice veriyor. Nevin, hayatındaki pek çok zorluğu başarıyla aşıyor. Hatta “Benim Adım Mutluluk” adında bir blog oluşturuyor ve burada edindiği tecrübeleri, kazanımları paylaşmaya başlıyor.

Kitabın son bölümü Türkiye'de ve dünyada mutluluk üzerine yapılan çalışmalara ve birtakım istatistikî bilgilere yer veriyor. Yapılan araştırmalar ve de konuları hayli ilginç. Yaşa, cinsiyete, evlilik durumlarına, eğitim seviyelerine, ülkelere göre mutluluk çalışmaları teknik bilgiler içeriyor.

Mutluluk Terapileri mutluluk konusunu farklı bir üslûpla irdelemiş. Mutlu olma yolunda öğretici bir çalışma olmuş. Mehmet Teber'i kutlayarak yazımızı noktalayalım.

KIRKİKİNDİ YAĞMURLARIYLA BİR NİSAN GÜNÜ

▶ Raziye SAĞLAM

“Osmanlı'nın 'Keyveni Hatun' geleneğinden süzülüp gelen bir asaletle nesillere rehberlik eden Hacı Valide, bir Nisan günü rahmetle uğurlansa da, geride bıraktığı anne şefkati ve bilge öğütleriyle gönüllerde bir bahar iklimi yaşatmaya devam ediyor.”

Bazı insanlar vardır hayatımızda. Varlıkları hatta yokluklarında bile hep bizimdir. Biz yaşadığımız her şeyde onlarla geçirdiğimiz güzel anları düşünür, mutlu oluruz. Onlar bizim için bahar gibidir. Nasıl ki bahar bir umut, bir canlılık, hâsılı bir hayattır; işte o insanlar da bizim için öyledir.

Es-Seyyid Osman Hulûsi Efendi Hazretleri'nin sevgili eşi ve vakıf başkanımız H. Hamideddin Efendi'nin muhterem annesi Hacı Naciye Hanım, bizim için o insanlardan biridir. Biz sevenleri olarak ona "Hacı Valide" derdik. Valide, kısaca anne demek olsa da aslında otorite, sevgi ve saygıyı hep birlikte içeren daha güçlü bir anlamı içinde barındırır. Osmanlı sarayındaki valide sultanların hem saraydaki rollerini hem de yeri gelip yönetimdeki etkilerini düşününce bunu daha iyi anlarız.

Es-Seyyid Osman Hulûsi Efendi Hazretleri'ne ait fotoğraflardan birinde, Hazreti bir inşaatın temeline harç koyarken görürüz. Harcı koyarken yüzündeki gülümseme, yaptığı işten dolayı ne kadar mutlu olduğunu gösterir. Sanırım önderi olduğu sayısız hayır işlerinden birinin temelidir bu. Es-Seyyid Osman Hulûsi Efendi Hazretleri gerek Devlet-hanede gerek Darend'e de ve yurdun dört bir yanında "Hak için halka hizmet"i yaparken Hacı Valide de her zaman ona destek olmuştur.

Devlethaneye gelen hanım ziyaretçiler her müşküllerini Hacı Valide'ye söyler, o da dertlerini dinleyip verdiği öğütlerle onlara yol gösterirdi. Bazen de Osman Hulûsi Efendi Hazretleri'ne anlatır ve onun söylediklerini sevenlerine ileterek bir köprü vazifesi yapardı. Bakışları şefkatli, gülümsemesi bahar

"Hayatı 'Hakk'a hizmet' yolunda bir vakıf ahlakıyla nakış nakış işleyen Hacı Valide; hem Devlethane'nin gülen yüzü hem de gönülleri Osman Hulûsi Efendi Hazretleri'nin irşadiyle buluşturan şefkat dolu bir köprüydü."

gibiymi. Devlethaneye gelen sayısız misafire valide olmanın en güzel hâliyle hizmet ederken bizlere her hâliyle örnek olurdu.

Onunla yaptığımız birçok sohbetimizde, kendi hayatıyla ilgili bazı anıları paylaşırken bize de çocuklarımızı nasıl yetiştireceğimiz, aile içi ilişkilerin nasıl olacağı konusunda değerli öğütlerde bulunurdu.

Hacı Valide'm, Darendeli çok asil bir ailenin kızıydı. Annesi Zeynep Hanım'a "Keyveni Hatun" denirmiş. Keyveni Hatun olmak Osmanlı'dan gelen güzel bir âdet. Dinimizin bir yansıması olarak Osmanlı'da hiçbir şey tesadüfe bırakılmadığı gibi, nesillerin yetiştirilmesi konusu da çok ciddiye alınırdı. Keyveni Hatun da bulunduğu mahalledeki kız çocuklarının her yönden en güzel şekilde yetişmesi için gereken eğitimi verirdi. Hacı Valide de her haliyle, böyle bir annenin kızı olmanın izini taşırdı üzerinde.

Bir Nisan günü kırkikinci yağmurlarıyla uğurladığımız Hacı Valide'mi hep özlemle hatırlarım. Onunla ilgili anıların her biri benim için çok kıymetli ve unutulmazdır.

KADIN: BİR ANNE VE BİR KAHRAMAN

🎥 Bengisu HAYAT

Fedakâr kadınlarımız, annelerimiz, bacılar ve ablalarımız da 19-20. yüzyılda 93 Harbi'nden Milli Mücadele'ye uzanan süreçte verdiğimiz bağımsızlık mücadelelerinin zaferle taçlanması büyük rol oynadılar. Anadolu'da sıradağlar gibi abideleştiler ve emperyalizme karşı örnek bir mücadele sergileyerek destansı hizmetlere imza attılar. 93 Harbi'nde Erzurum'da, Aziye Tabyası'nda elinde satırla Rus gâvuruy-la çarpışan ve yaralanan Anadolu kadınının kahramanlık tacı, 21-22 yaşlarındaki taze

gelin Nene Hatun'un savaştan sonra dile getirdiği, duygu ve cesaret yüklü şu ifadeler belleklerden kolay silinir mi:

“Bütün memleketin boşaldığı, herkesin Rus'u karşılamaya ve vatani kurtarmaya gittiği gün ben nasıl evde kalabilirdim? Ufak yavrumu (üç aylık) Allah'a emanet ederek evde bulunan satırı aldım ve sel gibi akan kalabalığa karışarak tabyalara doğru koştum. O zaman vazifemi yapmıştım. Bugün de ilerlemiş yaşıma rağmen aynı hizmeti, daha mükemmelikle yapacak güç ve heyecana sahibim...”

Üsteğmen rütbesi ve İstiklal Madalyası ile onurlandırılan Kara Fatma'nın şu sözü ve yiğitliği hiç unutulur mu:

“Muharebe, bana düğün gibi gelir. Onu tatmak için bin kere feda olmaya razıyım!”

Bölgesindeki Kuva-yı Milliye birliklerine katılmak ve kocasıyla omuz omuza düşmanla cenk etmek için cepheye koşan ve kendisini de almaları için Kaymakam İbrahim Ethem Bey'e yalvaran Gördesli Makbule'nin şu haykırışı hiç hafızalardan silinir mi:

“Beni bu mukaddes müdafaadan mahrum bırakmayın!”

Katıldığı savaşlardaki çeviklik ve atikliğinden dolayı kendisine “uçan kadın” anlamında “Tayyar Kadın” lakabı takılan Osmaniyeli Rahmiye Hanım'ın gönüllü olarak komutanlığına talip olduğu müfrezesinin yağmur gibi yağın düşman ateşi karşısında bir ara çarpışmaktan çekinmesi üzerine yaptığı şu konuşmayı tarih hiç kaydetmez mi:

“Ben kadın olduğum halde ayakta duruyorum da siz erkek olduğunuz halde yerlerde sürünmekten utanmıyor musunuz?”

Binbaşı Halit Bey'in kızı, Millî Mücadele boyunca 70. Piyade Alayı'nın mensubu olarak bir asker gibi cepheden cepheye koşan, bağımsızlık mücadelemizin cesur savaşçı kızı, 12 yaşındaki Nezahat Onbaşı'nın Türk ordusunun Yunan saldırısı karşısında zor duruma düştüğü Gediz Muharebesi'nde paniğe kapılarak geri çekilen askerlerin önünü atıyla keserek vatan sevgisiyle dolu küçük yüreğiyle yaptığı şu büyük yüreklendirme haykırışının yankısı zihinlerde hiç diner mi:

“Ben babamın yanına ölmeye gidiyorum,

siz nereye gidiyorsunuz?”

Çanakkale'nin kahraman hemşiresi Safiye Hüseyin'i de rahmetle analım:

Hilâl-i Ahmer'in ilk hastabakıcılarından-
dı. Mesleğine aşkla bağlı şefkat abidesi bir Osmanlı hanımefendisiydi. Balkan ve Çanakkale Savaşlarında gönüllü hastabakıcılık yaptı. Çanakkale'de Reşit Paşa Hastane Gemisi'nin başhastabakıcısıydı. Yüzlerce Mehmetçik'in yarasını bir anne şefkatiyle sardı. Üstün hizmetlerinden dolayı birçok madalya ve nişana layık görüldü. Ve sonuçta adını tarihe yazdırdı.

Safiye Hüseyin, savaştan sonra verdiği bir mülakatta, insanın hissiyatını doruğa çıkaran bir hatırasından şöyle söz etmiştir:

Yüzlerce yaralının önümde öldüğünü gördüm. Hemen hepsi de aynı kelimeyi sayıklayarak, “Anne! Anne!” diyerek öldüler.

Vapurda cepheden topladığımız muhtelif milletlere mensup yaralılar vardı. Almanlar, Avustralyalılar, İngilizler ve bizim yaralılarımız... Hepsi kendi dilleriyle ekseriya tek bir kelime sayıklıyordu:

“Anne!..”

Nene Hatunların, Safiye Hüseyinlerin, İnebolulu Şerife Bacıların, Gördesli Makbulelerin, Kara Fatmaların, Tayyar Rahmiyelerin, Kılavuz Haticelerin, Senem Ayşelerin, Nezahat Onbaşlıların ve daha nicelerinin ruh ve mücadele azmine sahip; aynı inanç ve şuura sadık nesiller yetiştiren tüm kadınların ellerinden öpüyor, hürmetlerimi sunuyorum!

ÇOCUKLARIN BENLİK SAYGISINI YÜKSELTMEK İÇİN YAPILMASI GEREKENLER

▶ M. Emin KARABACAK

Çocukların büyüme aşamasındaki gelişimleri kelebeklerin kozadan çıkış aşamasına çok benzemektedir. Çocukları yetiştirirken onlara ne kadar müdahale edersek büyüdükleri zaman kendi ayakları üzerinde durmakta o kadar zorluk çekeceklerdir.

Kendilerine güvenemeyen, karar vermekte zorlanan bu çocuklar, okula başladıkları zaman; ders çalışmayan ve sınıfta derslere katılmayan pasif bir öğrenci olarak karşımıza çıkarlar. Bu durumu gören anne babalar da “Hocam, bu çocuğun her şeyi tam olduğu halde neden ders çalışmıyor?” diye hayıflanmaya başlarlar.

Tüm istekleri anında karşılanan, her şeyi dört dörtlük yapılan, kendilerine bağımlı olarak yetiştirilen bu çocuklar ders çalışmaya da istekli olmayacaklardır. Bu çocuklar tek başlarına ödev yapamadıkları gibi, öğretmenin anlattığı dersi de kolayca anlayamazlar.

Her şeyi anne babası tarafından yapılan bu çocuklar, kendilerine fazla güvenemediklerinden sorumluluk almaya da istekli olamazlar. Bu çocuklar, büyüdükleri zaman hayatta hep birilerinin gölgesinde yaşayan, yönetmekten çok yönetilmeye müsait kişiler olurlar. Sonuçta sorumluluk duygusu gelişmemiş çocukların öz güvenleri gelişmediğinden benlik saygıları da düşük olacaktır.

Nedir Bu Düşük Benlik Saygısı?

Düşük benlik saygısı; kendine güvenmemek, sorumluluk almaktan korkmak, yeteneklerinin altında başarı göstermek ve seviyesinin altında işler yapmak demektir.

Benlik Saygısı Düşük Çocuklar için Neler Yapabiliriz?

“Çocuğun aynası ailesidir; ona ‘Yapabilirsin!’ demeden önce, başardıklarında ‘Sen yaptın.’ diyerek birey olduğunu hissettirmek gerekir. Düşük benlik saygısını aşmanın yolu, hataları eleştirmekten değil, olumlu adımları doğru geri bildirimlerle taçlandırmaktan geçer.”

Çocukların benlik saygılarını yükseltmek için yapılabilecek çalışmaların başında onlara iyi bir model olmak gelir. Bunun için çocuğa model olacak kişinin, çocukların yanında övülmesi ve örnek gösterilmesi gerekir. Ayrıca çocuğun yaptığı olumlu davranışlar hemen görülmeli ve takdir edilmelidir. Örneğin düşük benlik saygısına sahip olan bir öğrenci, kendini ifade etmekte zorlanırken benlik saygısı yüksek olan bir öğrenci olayı anlattıktan sonra da “Kendimi tebrik ederim, çok güzel anlattım.” der.

Anne baba olarak bizim de güzel bir iş yaptığımızda; “Aferin bana, kendimi tebrik ediyorum.” gibi cümleler kurmamız, çocukta benlik saygısını yükseltmek için iyi bir model oluşturacaktır.

Çocukların yaş ve seviyelerine uygun görevler vermek gerekir. Çünkü çocukların kendisi hakkındaki duygu ve düşünceleri, davranışlarıyla ilgili tutumlarından kaynaklanır.

Çocukların yaptığı olumlu davranışlar, aileleri tarafından takdir edilmelidir. Büyükleri tarafından pekiştirilmeyen olumlu davranışlar şevkini kıracağı için çocukta güven problemi oluşturacaktır.

Çocuklara verilecek geri bildirimlerde ise kişi zamirleri özellikle belirtilmelidir. “Bunu çok güzel yapmışsın, tebrik ediyorum.” yerine “Bunu ‘sen’ çok güzel yapmışsın, ‘seni’ tebrik ediyorum.” ifadesi kullanılmalıdır.

Çocuklar güzel bir iş başardıklarında benlik saygısını yükseltmek için; “Ben, senin güzel bir iş yaptığını düşünüyorum ve seni tebrik ediyorum. Kendinle gurur duyabilirsin!” geri bildirimini verilmelidir.

Bunların yanında;

1. Aile içinde çocukların da vazgeçilmez ve değerli oldukları hissettirilmeli. Bunun için de aile içi kararlarda çocuklara söz hakkı verilmeli.

2. Çocukların olumsuz yönleri yerine

olumlu yönleri görülerek onlara uygun geri bildirimler verilmeli.

3. Çocukların yeteneklerine uygun beklenti içine girilmeli, yaş ve seviyelerine uygun sorumluluklar verilerek cesaretlendirilmeli.

4. Çocukları olumsuz yargılamalardan ve benlik saygısını olumsuz etkileyecek cezalardan kaçınmalı.

5. Çocukların olumsuz davranışlarına karşı aşırı tepki vermektan, onları eleştirmekten ve kıyaslamaktan kaçınmalı.

6. Çocukların sosyal ortamlara katılmaları ve buralarda görev almaları teşvik edilmeli.

Çocukların eve gelen misafirlerin içine girmeleri teşvik edilmeli ve onlara bu ortamlarda söz hakkı tanınmalı.

EBÛ KUHÂFE (R.A.)

► N. Nida DURAN

Ebû Kuhâfe (r.a.), İslâm dinine canı ve malı ile fedakârca hizmet edip Allah'ın rızasına talip olan ve Cenab-ı Hakk'a "Ben Ebu Bekir kulumdan razıyım, o da benden razı mı?" dedirttiren Hz. Ebû Bekir (r.a.)'in babasıdır. Hazreti Ebû Bekir'in (r.a.) bütün aile efradı Müslüman olduğu hâlde babası Ebû Kuhâfe, Mekke'nin Fethi'nden sonra Müslüman olma bahtiyarlığına eren sahabe-i kiramdan birisidir.

Mekke-i Mükerrreme fethedildiğinde Hz. Ebû Bekir (r.a.), babasını, yaşı çok ilerlemiş olmasına rağmen, elinden tutarak iki cihan güneşi Hazreti Muhammed Mustafa (s.a.v.) Efendimiz'in huzuruna getirdi. Hazreti Ebu Kuhafe çok yaşlıydı, üstelik gözleri de artık göremez durumuna gelmişti. O yaşlı hâlinde onun huzuruna geldiğini gören rahmet peygamberi Hazreti Peygamberimiz (s.a.v.), onun yorulmasını hiç hoş karşılamadı. Hatta Hz. Ebû Bekir (r.a.)'e dönerek:

"Ya Ebu Bekir, Allahu Teâlâ sana merhamet etsin! Babanı evinde bıraksaydın, buraya kadar yormasaydın, olmaz mıydı?

Ben onun yanına giderdim." buyurdu. Bu söz üzerine Hz. Ebû Bekir Efendimiz (r.a.), cevaben "Ey Allah'ın Nebisi, sizin ona kadar gitmenizden, onun size kadar yürüyüp gelmesi daha uygundur." dedi. Hazreti Peygamberimiz (s.a.v.) Efendimiz ise, huzuruna gelen Ebû Kuhâfe'yi önüne oturtup "Ey Ebû Kuhâfe, Müslüman ol; huzura kavuş." buyurdu.

Ebû Kuhâfe, hemen oracıkta kelime-i şehadet getirerek Müslüman oldu. Böylece Hz. Ebû Bekir'in ailesinden Müslüman olmayan hiç kimse kalmadı. Ebû Kuhâfe (r.a.), Mekke'de kaldı. Peygamberimiz'in vefatından sonra Müslümanların, oğlu Hz. Ebû Bekir'e biat ettiğini öğrenince "Şu bir hakikattir ki Allah'ın verdiği engel olabilecek yoktur. Allah'ın vermediğini de verebilecek yoktur." diyerek Allah'a hamd ü senada bulundu.

Hz. Ebû Kuhâfe, oğlu Ebû Bekir'in vefatından sonra, Hicret'in 14. yılında 97 yaşındayken vefat etti. Allahu Zülcelal ondan razı olsun!

TOPRAĞIN DIRİLİŐİ, KALBİN BAHARI

▶ Gülşen CANPOLAT

“Kupkuru bir dalın yeniden çiçeklenmesi, yeryüzünde her yıl tekrarlanan canlı bir tefsirdir: Rabb'imizin rahmet eserlerine bakmak, toprağı dirilten kudretin kalpleri de ihyaya kadir olduğunu idrak etmektir.”

Kiş, yeryüzünü derin bir sükûta çağırır. Ağaçların dalları çıplaktır, toprak sessizdir. Rüzgârın taşıdığı serinlik, sanki tabiatın uzun bir dinlenişe çekildiğini haber verir. İlk bakışta her şey durmuş, hayat geri çekilmiş gibidir.

Oysa hakikat öyle değildir. Toprağın altında görünmeyen bir hareket vardır. Bir tohum sessizce kabuğunu çatlatır, bir kök karanlıkta yolunu bulur. İnsan gözünün göremediği bu hazırlık, ilâhî kudretin ince bir tecellisidir.

Sonra bahar gelir. Güneş biraz daha cömert salar ışıklarını. Rüzgârın sesi değişir. Ve bir sabah, dün kuru görünen dalların ucunda küçük bir tomurcuk belirir. Ardından bir diğeri... Sonra bütün ağaç, çiçeklerin zarafetiyle kuşanır.

Toprak dirilmiştir. Kur'ân-ı Kerîm'de Rûm Suresi 50. ayette Rabb'imiz şöyle buyurur: *"Allah'ın rahmetinin eserlerine bak. Yeryüzünü ölümünden sonra nasıl diriltiyor."*

Bahar, bu ilâhî hakikatin her yıl yeniden gösterilen canlı bir tefsiridir. Kurumuş gibi görünen bir dalın yeniden çiçek açması, insana verilen derin bir hatırlatmadır. Ayetin devamında ise şöyle buyrulur: *"Şüphesiz bunu diriltten, ölüleri de kesinlikle diriltecektir. O'nun her şeye gücü yeter."*

Uzun kış geceleri insanın ruhunda da iz bırakır. Yorulan kalpler, ağırlaşan düşünceler, bazen insanın iç dünyasını da kışa çevirir. Fakat baharın gelişiyle birlikte tabiat nasıl canlanıyorsa insanın iç dünyası da aynı çağrıya kulak verir. Bahar, toprağı dirilttiği gibi kalbimizi de diriltir. Aynı zamanda Allah'ın yaratma kudretini gözümüzle, aklımızla ve kalbimizle idrak etme vaktidir.

"Baharın sesi, 'Hayat yeniden başlar.' diyen sessiz bir müjdedir; hiçbir tohumun unutulmadığı ve hiçbir dalın ihmal edilmediği bu ilâhî nizamda, sabırla bekleyen her ruh için bir çiçeklenme vakti vardır."

Bir kuşun sabah ötüşü, yeni açmış bir çiçeğin kokusu, güneşin toprağa düşen sıcaklığı... Bunların her biri insanın kalbine ince bir sevinç bırakır. Çünkü insan, fıtratı gereği tabiatın dilini anlar. Bir ağacın sabırla çiçek açmasını seyreden insan, umudun ne olduğunu yeniden öğrenir. Toprağın aylarca sakladığı tohumu vakti gelince ortaya çıkarması, sabrın nasıl bir hikmet taşıdığını anlatır.

Bahar, bize Allah'ın rahmetinin ne kadar kuşatıcı olduğunu gösterir. Aynı rahmet bir anda bütün yeryüzünü sarar. Dağlar, ovalar, ağaçlar, çiçekler... Hepsi aynı ilâhî emre boyun eğerek yeniden hayat bulur.

Hiçbir tohum unutulmaz.

Hiçbir dal ihmal edilmez.

İşte bu yüzden bahara bakmak, aslında ilâhî kudreti seyretmektir.

Her filiz, "Hayat yeniden başlar." diyen sessiz bir müjdedir. Her çiçek, Rabb'imizin yeryüzüne bıraktığı zarif bir hatırlatmadır.

Ve insan, baharı seyrederken şunu anlar: Toprağı her yıl yeniden diriltten kudret, kalpleri de diriltmeye kadir. Yeter ki insan baharın sesine sağır, zarafetine kör olmasın.

DİVÂN-I HULÛSİ

MOBİL

UYGULAMASI

YAYINLANDI!

20.Yüzyıl Mutasavvıf Dîvân Şâiri
Es-Seyyid Osman Hulûsi Efendi'nin
Dîvân-ı Hulûsî-i Dârendevî adlı eseri
Mobil Uygulamaya Aktarıldı!

Oku - İncele - Dinle

Fihrist - Arama

Sözlük - Kelimeler

Dîvân Radyo

Dîvândan Görseller

Android ve IOS
Platformlarından
Ücretsiz
İndirebilirsiniz.

ANDROID & IOS İNDİR

ES-SEYYİD OSMAN
HULÛSİ EFENDİ VAKFI

Sevgi Nevbahar Olur

Lalezarda açan gül ateş-i gülzar olur,
Bülbül güle sevdalı aşk nağmesi zar olur.

Har olur gonca-i gül nağme-i bülbül gibi,
Sevdayı bilen canda sevgi nevbahar olur.

Gül sevda ateşini tutuşturup giderse,
Hasretin acı izi ah-ı intizar olur.

Sevgi yürek demidir, dumansızdır bacası,
Açılan gönül yolu neşve-i diyar olur.

Gülün sevdası güldür har olur nârıbeyza,
Aşğın yüreğinde, izharı bahar olur.

Cemreler düşer bir bir, şem toprağa sarılır,
Vurunca güneş arza ateş-i nehar olur.

Seven gönül zengindir, canda hazine taşır,
Bilirse ol varlığı, aşk-ı iftihar olur.

Böyledir yürek sesi titretir can kuşunu,
Gönülde yediveren sine-i gûzar olur.

Rabia BARIŞ

El-Hâdî:

Kullarına Kurtuluş Yolunu Gösteren ve Açıklayan

"Lütuf ile rehberlik" anlamına gelen hidâyet; "doğru yolu bulmak, yol göstermek ve yola girmek" mânâlarına şâmil olan "hedâ" kökünden türemiştir. "Kullarına kurtuluş yolunu gösteren ve açıklayan" anlamına gelen, Allah'ın en güzel isimleri arasında yer alan el-Hâdî de aynı kökten gelir.

Allah inancına varmak, hiç şüphesiz, yine O'nun takdiriyledir. Yalnız bu takdiri "cebir" içerisinde değerlendirmemek gerekir. Bu istikamette insanın göstereceği çaba, büyük önem taşır. Allah, kullarını bilgiye muhatap kılmadan sorumlu tutmaz. "Kim O'na yönelirse onun kalbi hidâyete açılır." İnsan bilgi, akıl ve özgürlük neticesinde sorumlu tutulmuştur. Mutlak yol gösterici Allah'tır. Fakat o, "yol göstericiliğini" dünya hayatında mecâzî anlamda çeşitli varlıklar eliyle de sürdürür. Bu anlamda, hidâyet çeşitlerinden söz etmek mümkündür. Allah'ın hidâyeti, cansız varlıklara nisbetle görevleri; hayvanlara nisbetle huyları; insana nisbetle aklıdır. Allah'ın Rasûlleri ile insanlara ulaşan bilgiler de hidâyet kapsamına girer.

İslâm dininin anladığı mânâda hidâyet, sadece "beyan/açıklamak ve yol göstermek" değildir. Gösterilen yolda, sonuca varıncaya kadar yardım etmektir. Buna "tevfiki hidâyet" denir. Bu hidâyet sayesinde Allah, kuluna imanı severdir; küfrü, fıskı ve her türlü isyanı çirkin gösterir. İlâhî tevfik/yardım, insanın çabası ile Allah'ın yardımı sayesinde gerçekleşir.

Kur'ân'a göre, hidâyet vesilelerinden bir diğeri de peygamberlerdir: "Her kavmin bir yol göstericisi vardır." Muhakkak ki sen de doğru yolu göstermekteisin." Âyetlerden anlaşıldığına göre, yüce Allah her topluma, doğru yolu göstermek için peygamber göndermiştir. Onlar, sadece hidâyet yolunu göstermekle kalmamışlar, davranış ve temsil alanında da örnek olmuşlardır.

Artık nübüvvet kapısı kapandığına göre, peygamberlerin mecâzî anlamdaki hidâyet görevlerini kimler devralacaktır? İslâm ilim geleneğinde "icazet yöntemi" ile bu görev nübüvvetin her devirdeki temsilcileri olan, zâhirî ve bâtinî ilimleri kendisinde mezceden âlimlere verilmiştir. Onlar "vâris-i enbiyâ"dır. Nitekim Efendimiz (s.a.v.), "Âlimler, gökteki yıldızlar gibidir. Yıldızlar nasıl ki karanlıkta yol gösterirse âlimler de yeryüzünde (cehâlet karanlığında yüzenlere) yol gösterirler." buyurmuştur. Eğer ilim adamları olmasaydı insanlar "insanlığı"ni öğrenemezlerdi. Çünkü âlimler, eğitim-öğretim vasıtasıyla insanları bilgisizlik ve câhiliye barbarlığından çıkarıp insanlık seviyesine yükseltmişlerdir. İşte bu tür âlimlerden birisi olan Osman Hulusî-i Darende'î (k.s.), Divan'ında, ilmiyle âmil olan bir âlimin işlevini şöyle anlatır: "Şîret-i hayvânî insân etmeğe sa'y eylegil/Seni insan edecek kâmil-i insâna eriş." Bu sebeple İslâm, insanlığın terbiyesi ve bilgi konusunda aydınlatılması için bir toplumda âlimlerin yetiştirilmesine ilâhî bir emir olarak bakar. Bundan dolayı hidâyet, kendi şahsî çabaları neticesinde hayırları, sâlih amelleri kesbetmeleri sebebiyle, bazı sâlih kişilere de izafe edilmiştir. Sâlih kişi, görüldüğü zaman Allah akla gelen kişidir. Onların gizli ve açık halleri, niyet ve fiilleri şer'î ahkâma uygun düşer. Kâl ve hâl ehli olan âlimler sayesinde nice insan, İslâm'ın nuruyla nurlanır.